

egy oldalhajást jelentenek. Weibert könyve nem unalmas adathalmaz, nem is a fantázia szabad csapongása, hanem hiteles adatokra támaszkodó komoly, tanulságos, a szaktudománytól távolabb állók számára is élvezetes olvasmány.

B. L.

Ruzicska Pál: Az olasz irodalom kincsháza. A csinos kiállítású kötet (362 l.) az Athaeneum könyvkiadó vállalat kiadásában jelent meg Budapesten. A kitűnő antológia előtt báró Villányi Lajos előszavát olvassuk. Benne a szerző harminc lapon összefoglalja az olasz irodalom történetét eredetétől napjainkig, híven ragaszkodva a kézikönyvek szokásos tárgyalási vonalához és ítéleteihez. Különösen lelkes szeretettel áll meg az olasz történet és irodalom ama korszakainál és termékeinél, melyekben a hazafiúi érzés nyilvánul meg. A futólagos összefoglalás persze nem engedte, hogy elmélyítse vagy pontosabban körvonalazza megállapításait, hogy vigyázatosabban vagy világosabban fogalmazza meg sok helyütt véleményeit. Inkább futólagos bemutatásról, összkepről, „panorámá”-ról van szó, semmint az irodalmi esszé igényeivel fellépő tanulmányról.

A kitűnő antológia is a summás bemutatás jellegét viseli magán, hiszen Ruzicska Pál nem is gondolhatott arra, hogy a rendelkezésre álló negyedfélszáz lapon csak némileg részletes képét is adja az olasz irodalom fejlődésének és nagy írói arculatának. Az egyes szerzőkről jó, rövid életrajzi tájékoztatót kapunk. Az egész anyag, igen helyesen, a kronológiai sorrend fonala szerint van rendezve. Ami a kiválóatást il-

leti, a szerkesztő maga bevallja, hogy az eddig megjelent irodalmi antológiák példája után indult: „az olasz irodalom kincsháza szerkesztése közben, amennyire csak lehetett, arra törekedtem, hogy a magam ízlését alárendeljem az olasz irodalomkritikában már kialakult ítéleteknek s olyan részleteket adjak, melyek már eddig is antológia-daraboknak bizonyultak.” Irányelve az volt, hogy minden neves olasz szerzőtől, a legnagyobbaktól ép úgy, mint a másodrendűektől, valami szöveget hozzon. Mivel az iskolai antológiák hagyományát követő összkép bemutatásán van a hangsúly, nem is várhatjuk, hogy az egyes századok vagy írók egyéni jelleme világosan kibontakozzék belőle. Előnye viszont az, hogy az olasz irodalomban járatlan olvasó megismerkedik ama olasz írók nevével, bepillantást nyerve működésükbe, akiknek ismerete alapvető. Magától értetődik, hogy — mint minden antológia esetében — könnyű lenne fenntartásokkal élnünk és hiányokat felpanaszalnunk vagy aránytalanságokra rámutatnunk. Hogy csak egyetlen példát említsünk, Alfieritől Önéletrajzából vett töredékeken kívül néhány szemelvényt szeretnénk olvasni tragédiáiból, vagy legalább egy szonettet, melyek egy olasz irodalmi antológiából sem hiányzanak. A fordítók munkájának értéke is igen különböző, de belátjuk, hogy nem mindég lehetett Csokonai Vitéz Mihály, Kosztolányi, Babits, Kaposi József tollához folyamodni.

Egészben véve Ruzicska Pál antológiájából az érdeklődő magyar olvasó jó és hű tükörképét kapja az olasz irodalom körvonalainak.

DEGREGORIO OTTÓ